

Neuadd Bentref Dyffryn Ardudwy a Thalybont

Adroddiad Blynyddol o'r Ymddiredolwyr

Am y flwyddyn yn diweddu 31ain Fawrth 2026

Rhif Elusen: 525602

Cyflwyniad y Cadeirydd

Mae y flwyddyn yn diweddu 31 o Fawrth wedi bod yn flwyddyn o heriau sylweddol, trawsnewid, cynnydd sefydlog, a chyflawniad gwirioneddol i Neuadd Dyffryn Ardudwy a Thalybont.

Ar ôl cyfnod o newid llywodraethu yn ystod y flwyddyn, mae'r Neuadd wedi symud trwy broses o sefydlogi a chyflawni adferiad, gyda'r Ymddiredolwyr yn canolbwyntio ar adfer rheolaeth effeithiol, cryfhau'r reolaeth ariannol, a chefnogi dyfodol hir-dymor y Neuadd fel ased cymunedol.

Er gwaethaf yr anawsterau a brofwyd yn gynnar yn y flwyddyn, mae'r Neuadd unwaith eto wedi dechrau ffynnu fel canolfan gymunedol hanfodol. Nid yw'r cynnydd hwn wedi bod yn bosibl heb ymroddiad gwirfoddolwyr, Ymddiredolwyr, ariannwyr, grwpiau cymunedol, ac i bawb sydd yn parhau i gefnogi'r Neuadd.

Ar ran yr Ymddiredolwyr, diolch o galon i bawb a gyfrannodd eu hamser, egni, a'u hymroddiad dros y flwyddyn ddiwethaf.

Llywodraethu a Gweinyddu

Ailgymerodd yr Ymddiredolwyr holl gyfrifoldeb am reoli'r Neuadd ar 3 Mehefin 2025, yn dilyn pleidlais o ddifffyg hyder yn y Grŵp Adfywio, a oedd wedi bod yn gweithredu fel Pwyllgor y Neuadd Bentref. Nododd hyn gyfnod anodd o drawsnewid, ac ni gafodd mynediad i'r adeilad tan 27 Mehefin 2025, pan newidiodd yr Ymddiredolwyr y clo i adennill mynediad i'r Neuadd ar ôl cael eu cau allan gan y Grŵp Adfywio.

Ni chafwyd mynediad at drefniadau bancio'r Neuadd tan Awst 2025, gan nad oedd y wybodaeth angenrheidiol wedi'i ddarparu gan y Grŵp Adfywio. Cafwyd oedi hefyd yn y cofnodion ariannol, a dim ond ar ôl cael eu dychwelyd trwy gyfrifydd a benodwyd gan y pwyllgor blaenorol y daethant ar gael.

Unwaith y cafodd y materion uniongyrchol hyn eu datrys, canolbwyntiodd yr Ymddiredolwyr ar adfer sefydlogrwydd a symud y Neuadd ymlaen. Roedd blaenoriaethau yn cynnwys cryfhau llywodraethu, gwella rheolaethau ariannol, gwella'r adeilad, ehangu gweithgareddau cymunedol, sefydlu gwefan i'r Neuadd, a sicrhau dyfodol tymor hir y Neuadd.

Ers Mehefin 2025, mae'r Neuadd wedi cael ei rheoli'n unig gan Bwyllgor yr Ymddiredolwyr yn unol â dogfen llywodraethu'r elusen a chyfraith elusennol. Mae'r Pwyllgor yn cynnwys 10 o'r 12 Cynghorydd Cymuned, gan gael cefnogaeth gan Ysgrifennydd a Thrysorydd penodedig.

Nid oedd un Cynghorydd eisiau cwblhau'r broses ymddiheuriad gofynnol yn ymwneud â rheolau gwaharddiad awtomatig, ac fe orfodwyd atal trydydd parti Cynghorydd arall ar ôl adolygiad mewnol, yn unol â dyletswydd y Ymddiriedolwyr i ddiogelu enw da'r elusen.

'Roedd yr Ymddiriedolwyr yn cyfarfod bob mis drwy'r flwyddyn i oruchwyllo llywodraethu, cyllid, cynnal a chadw, gweithgareddau, a chynllunio dyfodol. Cafodd cofnodion a phenderfyniadau eu cofnodi'n ffurfiol.

Er nad yw cyfarfodydd Ymddiriedolwyr yn gyfarfodydd cyhoeddus, mae'r Ymddiriedolwyr yn parhau i fod yn ymroddedig i agoredrwydd. Mae cofnodion a gymeradwywyd a chrynodebion ariannol misol yn dal i gael eu cyhoeddi ar wefan y Cyngor Cymuned.

Gwiriwyd y ddogfen llywodraethu a chadarnhaodd mai unig bobl sydd â'r hawl i fod yn aelodau o'r pwyllgor rheoli yw Ymddiriedolwyr a'r Ysgrifennydd a'r Trysorydd penodedig. Er i'r posibilrwydd o greu pwyllgor y Neuadd Bentref ar wahân gael ei ystyried, daeth yr Ymddiriedolwyr i'r casgliad bod y trefniadau presennol yn parhau i fod yr enw da fwyaf effeithiol ar gyfer rheoli'r Neuadd ar hyn o bryd.

Mae gwirfoddolwyr yn parhau i chwarae rhan bwysig mewn cefnogi digwyddiadau a gweithgareddau dydd i ddydd, ac mae'r Ymddiriedolwyr wedi ymrwymo i annog mwy i gymryd rhan gan y gymuned ehangach. Penodwyd archwilydd annibynnol i adolygu cyfrifon blyneddol ar ddiwedd y flwyddyn ariannol.

Trosolwg Ariannol

Mae'r Neuadd wedi aros yn sefydlog yn ariannol drwy gydol y flwyddyn, er gwaethaf buddsoddi parhaus mewn atgyweiriadau, cynnal a chadw a gwelliannau.

Ym Mis Mai 2025, cododd y Grŵp Adfywio, oedd yn gweithredu fel Pwyllgor y Neuadd bryd hynny, bryderon am sefyllfa ariannol y Neuadd a datganwyd heb gefnogaeth ariannol ychwanegol, y gallai'r Neuadd wynebu cau. Yn ddiweddarach, gofynnodd y Grŵp Adfywio i'r Cyngor Cymuned i gynyddu eu cyfraniad blyneddol o £6,000 i £12,000. Ar ôl ystyriaeth, penderfynodd y Cyngor Cymuned beidio â diwygio ei gyllideb a gymeradwywyd ar gyfer y flwyddyn ariannol.

Ar ôl dychweliad y Ymddiriedolwyr i reolaeth llawn ym Mehefin 2025, fe wellodd y sefydlogrwydd ariannol trwy reolaeth mwy caeth, cynnydd mewn incwm llogi'r neuadd, gweithgaredd codi arian a chais am grantiau llwyddiannus.

Adolygwyd cyfraddau llogi'r Neuadd ym mis Awst 2025 ar ôl sylweddoli nad oedd strwythur prisio cyson ar waith, gyda gwahanol grwpiau yn talu rhwng £6 a £10 y awr. Cafodd y cyfraddau eu cymharu â chyfleusterau/gweithgareddau tebyg a cafodd costau rhedeg y Neuadd i sefydlu strwythur codi tâl teg a chynaliadwy. Daeth y cyfraddau a adolygwyd i rym ym mis Hydref 2025 a chynrychiolodd y cynnydd cyntaf ers Mai 2022.

Hefyd, nodwyd bod y Clwb Snwcer wedi bod yn talu £33 y mis am ddefnyddio'r ystafell uchaf yn unigol o dan drefniant anffurfiol a oedd wedi dod i ben ym 2020.

Cyfrifon

INCWM	2025/26 (£)	2024/25 (£)	Gwahaniaeth (£)
Llogi Neuadd a Clybiau	£13,728.95	£11,601.50	£2,127.45

Cyfraniad Blynyddol y Cyngor Cymuned	£3,000.00	£6,000.00	-£3,000.00
Grant Oedolion Cymru	£1,225.00	£0.00	£1,225.00
Gwyl Gwrw Llanbedr	£500.00	£0.00	£500.00
Codi Arian	£2,963.51	£0.00	£2,963.51
Llogau Banc	£84.33	£92.58	-£8.25
Cyfraniadau ar gyfer cinio nadolig	£1,000.00	£0.00	£1,000.00
Ad-daliad cwmni trydan	£0.00	£5,239.11	-£5,239.11
INCWM CYFAN	£22,501.79	£22,933.19	-£431.40
GWARIANT	2025/26 (£)	2024/25 (£)	Gwahaniaeth (£)
Yswiriant	£1,287.69	£1,218.29	£69.40
Treth Dwr	£585.75	£446.16	£139.59
Gwastraff Masnachol	£718.31	£233.55	£484.76
Golau a Gwres	£2,867.03	£5,491.01	-£2,623.98
Ffon a Band Eang	£591.38	£1,008.36	-£416.98
Postio a Deunydd Ysgrifennu	£182.66	£55.48	£127.18
Nwyddau Glanhau	£591.09	£683.65	-£92.56
Atgyweirio ac Adnewyddu	£3,635.58	£4,121.99	-£486.41
Ffioedd Proffesiynol	£462.02	£50.00	£412.02
Cyfrifydd	£1,225.00	£0.00	£1,225.00
Gofalwr a Glanhawr	£3,878.20	£7,706.92	-£3,828.72
Difa Pla	£80.00	£0.00	£80.00
Costau Casglu Arian	£1,158.12	£0.00	£1,158.12
Cyfraniadau	£300.00	£0.00	£300.00
Cinion Nadolig Cymunedol	£1,844.78	£0.00	£1,844.78
Clwb Ardudwy	£202.88	£0.00	£202.88
Amrywiol	£315.34	£0.00	£315.34
CCTV	£184.87	£0.00	£184.87
GWARIANT CYFAN	£20,110.70	£21,015.41	-£904.71
SEFYLLFA BLYNYDDOL	2025/26 (£)	2024/25 (£)	
Incwm Cyfan	£22,501.79	£22,933.19	
Gwariant Cyfan	£20,110.70	£21,015.41	

GWAHANIAETH AM Y FLWYDDYN	£2,391.09	£1,917.78	
ARIAN AR GAEL AR 31 MARCH	2026 (£)	2025 (£)	Newid (£)
Cyfrif Rhedegol	£2,705.90	£6,511.87	-£3,805.97
Cyfrif Cadw	£11,089.92	£5,999.22	£5,090.70
Cyfrif Sum Up	£370.09	£0.00	£370.09
Arian	£742.64	£511.97	£230.67
CYFANSWM CRONFEYDD MEWN LLAW	£14,908.55	£13,023.06	£1,885.49

Crynodeb Ariannol

Cyfanswm incwm ar gyfer y flwyddyn oedd £22,501.79, sef lleihad o £431.40 o gymharu â'r flwyddyn flaenorol. Er bod y Neuadd yn derbyn dim ond hanner cyfraniad cynnal a chadw blynyddol y Cyngor Cymuned yn uniongyrchol ac na fanteisiodd ar ad-daliad unwaith-dâl trydan a dderbyniwyd yn 2024/25, cafodd hyn ei gadw'n bennaf drwy incwm cynyddol o logi'r neuadd, gweithgareddau codi arian llwyddiannus, a chyllid grant.

Lleihawyd cyfanswm gwariant £904.71 i £20,110.70. Cafwyd arbedion sylweddol ar gostau gwres a goleuadau, ffôn a costau band eang a thâl glanhau/gofalwr. Er gwaethaf buddsoddi parhaus mewn gwaith cynnal a chadw a gwella, cofnododd y Neuadd or-ddaliad o £2,391.09 ar gyfer y flwyddyn. Bydd hyn yn cael ei ailrodi yn y neuadd.

Cynyddodd cyfanswm arian a gadwyd ar 31 Mawrth 2026 i £14,908.55, sef cynnydd o £1,885.49 o gymharu â'r flwyddyn flaenorol, gan adlewyrchu sefyllfa ariannol sefydlog y Neuadd a rheoli ariannol doeth.

Bydd hyn yn galluogi'r neuadd i adeiladu cronfeydd ar gyfer cynnal a chadw parhaus y Neuadd

Cyfraniad Cynnal a Chadw y Cyngor Cymuned

Mae'r Neuadd yn parhau i dderbyn cyfraniad cynnal a chadw blynyddol o £6,000 gan y Cyngor Gymuned, a dalir mewn dau daliad.

Gan mai'r Cyngor yw unig ymddiriedolwr yr elusen, mae'n gallu hawlio TAW ar wariant cymwys. Er mwyn cynyddu gwerth, mae peth gwaith bellach yn cael eu talu'n uniongyrchol gan y Cyngor ar ran y Neuadd o'r cyfraniad blynyddol o £6,000.

Cefnogodd yr ail daliad:

- Gwellhad I Oleuadau Allanol
- Profi Cyfarpar Cludadwy (PAT)
- Cyfnewid golau toiledau hygyrch
- Gosod Thermostatau Clyfar
- Arolwg Cyflawn o'r Adeilad
- Gwasanaeth Clowr

Roedd y gwaith hwn yn cynrychioli buddsoddiad o £3,466.19 gan gynnwys TAW.

Nid yw'r dogfennau sydd ar gael yn dangos yn glir sut gwariwyd y £3,000 a dderbyniwyd ym Mai 2025 gan y pwyllgor blaenorol.

Cofnodion Ariannol a Materion Llywodraethu

Yn ystod y flwyddyn, treuliwyd llawer o amser yn adolygu cofnodion ariannol hanesyddol ac yn sicrhau bod cyfrifon y Neuadd yn gywir ac yn gyflawn. Ym Mai 2025, gofynnodd y Ymddiriedolwyr am gofnodion ariannol y Neuadd gan y pwyllgor Neuadd bryd hynny, ond ni ddarparwyd y rhain er gwaethaf ceisiadau pellach. Yn ddiweddarach, canfuwyd bod cofnodion anghyflawn wedi'u cyflwyno i rhyw gyfrifydd ym mis Gorffennaf 2025 heb gymeradwyaeth yr Ymddiriedolwyr, gan achosi cost o £1,225 i'r Neuadd.

Nododd y Cyfrifydd fwlch yn y dogfennau cefnogol, gan gynnwys derbyniadau ag anfonebau ar goll. Cynhaliodd y Trysorydd newydd adolygiad manwl ym mis Awst 2025, gan uno'r rhan fwyaf o'r gwariant drwy gael copi o'r biliau'n uniongyrchol gan y cyflenwyr a gofyn am eglurhad gan unigolion a enwir yn mewnbynau datganiad banc.

Adolygwyd trafodion cyfanswm o £9,591.64 nad oedd biliau na derbyniadau cyfatebol ganddynt ar y dechrau. Ar ôl i bob llwybr rhesymegol gael ei ymdrechu, arhosodd £605.51 o wariant sy'n ymwneud â phedwar trafodiad heb gael ei gefnogi gan ddogfennaeth ddigonol. Gwnaed y taliadau hyn i dri unigolyn; fodd bynnag, ni ellid cadarnhau diben y taliadau ar ôl ceisiadau am eglurhad.

Mae'r Ymddiriedolwyr wedi cryfhau'r rheolaethau ariannol i sicrhau bod pob gwariant wedi'i awdurdodi a'i gofnodi'n iawn.

Adennill Arian heb ei Dalu

Dilynodd y Ymddiriedolwyr adennill £300 a oedd yn ddyledus i'r Neuadd mewn cysylltiad â chyfran o incwm o archeb gan y coleg ym mis Ionawr 2025 a oedd yn cynnwys defnyddio'r Neuadd a'r maes parcio. Anfonodd y Grŵp Adfywio anfoneb at y coleg yn ei enw ei hun a chyfeiriodd y taliad i'w gyfrif banc ei hun yn hytrach nag i'r Neuadd.

Ar ôl gohebiaeth estynedig, codwyd y mater gyda'r bwriad o gymryd camau cyfreithiol os na dderbynnir y taliad erbyn Ebrill 2026*.

*Talwyd y swm a oedd yn weddill yn llawn ar 8 Mai 2026 heb fod angen camau cyfreithiol. Snooker Club

Adolygiad Llywodraethu

Clwb Snwcer

Yn ystod y flwyddyn, gwnaeth y Ymddiriedolwyr adolygu'r trefniadau hirsefydlog lle'r oedd y clwb snwcer cael wedi meddiant unigryw o'r ystafell oddi uchaf yn y Neuadd.

Er bod y trefniant hwn wedi bod yn anffurfiol ers 1986, cafwyd cytundeb ysgrifenedig yn 2010. Yn ystod adolygiad yr Ymddiriedolwyr, gwelwyd nad oedd y cytundeb wedi cael ei wneud yn unol â chyfraith ac arfer elusennau.

Roedd y cytundeb wedi dod i ben yn Awst 2020, ac ar ôl hynny parhaodd y clwb i ddefnyddio'r ystafell yn anffurfiol, gan dalu £33 y mis am ddefnydd unigryw.

Fel rhan o'r adolygiad, ystyriodd y Ymddiriedolwyr eu cyfrifoldebau wrth reoli asedau'r elusen er lles y gymuned gyfan. Wrth wneud hynny, nododd nifer o faterion yr oedd angen eu trafod, gan gynnwys y cytundeb sydd wedi dod i ben, goblygiadau llywodraethu rhoi defnydd eithriadol o eiddo'r elusen, lefel incwm y derbyniwyd gan y Neuadd, a phwysigrwydd sicrhau bod cyfleusterau'r Neuadd ar gael i bawb yn y gymuned.

Ar ôl ystyried y ffactorau hyn, ynghyd â'r defnydd isel o'r ystafell, daeth yr Ymddiriedolwyr i'r casgliad na ellid mwyach cyfiawnhau'r trefniant defnydd unigryw. Felly penderfynodd hwy, o 1 Chwefror 2026, y byddai'r ystafell ar gael i bawb o dan drefniadau cyfnodol llogi'r Neuadd, tra byddai'r clwb snwcer yn cadw blaenoriaeth wrth archebu ar gyfer ei noson glwb rheolaidd gyda'r mesurydd golau wedi'i osod ar y modd cyd-fynd. Rhoddwyd wybod i'r clwb snwcer am y penderfyniad hwn trwy lythyr dyddiedig 15 Tachwedd 2025.

Ystyriodd y Ymddiriedolwyr hefyd y gallai'r dull hwn helpu i gefnogi dyfodol y clwb snwcer. Wrth gyrraedd y farn hon, nododd eu bod wedi gweld nifer o bostiadau ar gyfryngau cymdeithasol gan y clwb yn dangos ei fod mewn perygl o gau oherwydd aelodau prin. Disgwyliai'r Ymddiriedolwyr y byddai agor mynediad i'r cyfleuster a thynnu'r angen i chwaraewyr posibl dalu £50 y flwyddyn am aelodaeth y clwb yn lleihau rhwystr i gymryd rhan ac yn annog defnydd ehangach y gymuned o'r ystafell, tra'n rhoi cyfle i'r clwb ddenu aelodau newydd. Trefnodd yr Ymddiriedolwyr i hyfforddwr snwcer gynnal sesiynau i bobl ifanc yn y gymuned, gan ddysgu gofal cywir y bwrdd a hanfodion y gêm unwaith y ddaeth y trefniadau newydd i rym.

Ar adeg hysbysebu'r clwb snwcer am y trefniadau wedi'u diwygio, deallodd y Ymddiriedolwyr, er bod y Neuadd wedi yswirio y bwrdd snwcer bob amser ac er bod cyllid grant wedi cael ei ddefnyddio i ariannu ei gynnal a chadw, y byddai'n cael ei ystyried yn eiddo'r clwb. Felly cynghorodd yr Ymddiriedolwyr, pe bai'r clwb yn dewis peidio â pharhau dan y trefniadau wedi'u diwygio, y gallai dynnu'r bwrdd.

Cyn hysbysebu'r clwb snwcer am y newidiadau a gynigiwyd, cafodd yr Ymddiriedolwyr gyngor cyfreithiol trwy yswiriant y Neuadd ynglŷn â meddiant y clwb o'r ystafell. Cafodd cyngor ar gyfraith elusennau a llogi ac ar y camau sydd eu hangen i elusennau fynd i mewn i gytundebau defnydd unigol. Yn ddiweddarach, gwrthododd y clwb snwcer benderfyniad yr Ymddiriedolwyr i ddod â'r trefniant defnydd unigol i ben ac mae wedi honni eu fod yn dal tenantiaeth o'r ystafell. Ar Noswyl Nadolig 2025, cafwyd achosion gorchymyn at 8 Ionawr 2026 wedi'u cyflwyno i Ysgrifennydd y Neuadd i geisio atal y penderfyniad gan yr Ymddiriedolwyr rhag dod i rym.

Treuliodd y Ymddiriedolwyr eu hamser yn cynnal cyfarfodydd brys dros cyfnod y Nadolig tra'n ceisio sicrhau cynrychiolaeth gyfreithiol ar adeg pan oedd swyddfeydd cyfreithwyr ar gau. Cafodd Cyfreithwyr Breese Gwyndaf, eu cyfarwyddo ar 5 Ionawr 2026, pan agorodd y swyddfeydd eto. Gwrthodwyd cais gan y clwb snwcer am ohiriad byr er mwyn galluogi mwy o amser ar gyfer paratoi, a bu'r gwrandawriad yn Caernarfon ar 8 Ionawr 2026. Gwrthododd y Llys gais y Clwb a annogodd y partïon i geisio cyfryngu. Mae'r Ymddiriedolwyr yn ddiolchgar iawn i Gyfreithwyr Breese Gwyndaf am dderbyn y cyfarwyddiadau ar hysbysiad byr iawn ac am gynrychioli'r elusen ar sail pro bono, gan alluogi diddordebau'r Neuadd i gael eu diogelu heb unrhyw gostau cyfreithiol i'r elusen nac i'r Ymddiriedolwyr unigol.

Ar ôl y gwrandawriad yn y llys, bu'r Ymddiriedolwyr yn gwneud ymchwiliadau pellach i bwy oedd yn meddiannu'r bwrdd snwcer. Daeth hyn â thystiolaeth i'r amlwg bod y bwrdd wedi cael ei brynu'n wreiddiol drwy gyllid grant ar adeg pan oedd y clwb snwcer yn gweithredu fel rhan o bwyllgor y Neuadd Bentref. Yn ogystal, roedd grantiau pellach a ddyfarnwyd yn enw'r Neuadd wedi cyllido cynnal a chadw'r bwrdd, gan gynnwys disodli'r mesurydd ceiniogau, goleuadau uwchben, peli newydd a gorchuddio'r bwrdd eto. Wedi eu cymryd gyda'i gilydd,

dangosodd y dystiolaeth hon fod y bwrdd wedi cael ei ystyried a'i reoli'n gyson fel ased cymunedol y Neuadd yn hytrach na chyflwr y clwb.

Hysbysodd yr Ymddiriedolwyr y clwb snwcer, yng ngoleuni'r wybodaeth hon, nad oeddent bellach yn ystyried bod eu dealltwriaeth wreiddiol o berchnogaeth yn gywir ac y byddent yn ystyried y bwrdd fel ased cymunedol. Maent hefyd wedi cynghori, ar y sail hon, eu bod yn ystyried y dylai'r bwrdd aros o fewn ardal LL43 neu LL44 a pharhau i gael ei gadw mewn lleoliad sy'n hygyrch i'r cyhoedd yn hytrach nag mewn ty preifat os nad oeddent am aros yn y neuadd.

Cynhaliwyd cyfryngu ar 6 Mawrth 2026 ond ni arweiniodd hyn at gytundeb. Y diwrnod wedyn, yn dilyn camlwyddo'r negodiadau, tynnwyd y bwrdd snwcer o'r Neuadd gan y Clwb Snwcer. Yn ystod ei dynnu, torrodd wifrau cysylltiedig â goleuo uwchben y bwrdd, goleuo'r sgôfa a'r mesurydd ceiniogau, gan niweidio gwifrau trydanol yr ystafell. Ar ôl tynnu'r bwrdd, canfuwyd darnau o lechen fain a sblintiau pren yn yr ystafell, gan godi pryderon y gallai'r bwrdd fod wedi'i niweidio wrth ei ddatod, er nad yw ei gyflwr presennol yn hysbys.

O ystyried dealltwriaeth y Ymddiriedolwyr bod y bwrdd yn ased cymunedol, rhoddasant wybod i'r heddlu am ei dynnu. Ymgynghorodd yr heddlu, oherwydd bod perchnogaeth y bwrdd yn cael ei herio, fod y mater yn un sifil mewn natur. Mae'r Ymddiriedolwyr yn dal i gynnal bod y bwrdd yn ased cymunedol caffaelwyd ac wedi'i gynnal gan ddefnyddio arian grant a awdurdodwyd i'r Neuadd. Mae'r Ymddiriedolwyr a chyfreithwyr y elusen wedi gofyn sawl gwaith am dystiolaeth i gefnogi honiad y clwb o berchnogaeth. Ar ddyddiad yr adroddiad hwn, ni ddarparwyd unrhyw ddogfennaeth i gefnogi'r honiad hwnnw, nac y cawsom gadarnhad o leoliad presennol y bwrdd na'r defnydd bwriadedig iddo yn y dyfodol. Yn ogystal, mae'r ffi llogi ystafell am Chwefror a Mawrth yn aros heb ei thalu, yn ogystal â'r costau o drwsio'r wifrau trydan a ddifrodwyd.

Mae'r Ymddiriedolwyr yn parhau i fod yn ymrwymedig i gyflawni eu dyletswyddau cyfreithiol trwy amddiffyn asedau'r elusen, gweithredu er lles y Neuadd a'r gymuned ehangach, ac yn ceisio datrys y mater hwn mewn modd teg ac addas.

Cynnal a Chadw Adeilad

Cynhaliwyd arolygiad adeilad cynhwysfawr ym mis Hydref 2025 gan Arolygydd Siartredig RICS. Mae'r canfyddiadau wedi helpu cynllunio rhaglen gam wrth gam o waith ac yn cael eu defnyddio i gefnogi ceisiadau am gyllid grant, gyda'r nod o ddiogelu dyfodol tymor hir y Neuadd.

Mae'r arolwg wedi casglu, er bod y Neuadd yn aros yn gadarn yn sylfaenol am ei oed, bydd yn rhaid ymdrin â nifer o faterion cynnal a chadw sylweddol dros y blynnyddoedd i ddod, gan gynnwys:

- Trwsio to
- Llŵch a lleithder
- Cracio strwythurol
- Dirywiad carregwaith
- Gwelliannau i faes aer a inswleiddio
- Atgyweiriadau cysylltiadau allanol

Ar ben y gwaith atgyweirio hanfodol hyn, mae'r Pwyllgor wedi datblygu cynigion i wella a moderni'r Neuadd, maent yn cynnwys:

- Ailagor y caffi

- Cegin newydd
- Llwyfan hygrych
- Mynediad gwell i'r ardd

Mae'r gost amcangyfrifedig o'r gwelliannau hyn, ynghyd â'r gwaith atgyweirio hanfodol, ychydig dros £348,000 (gan gynnwys TAW).

Y gwelliannau a gwblhawyd yn ystod y flwyddyn oedd

- Tynnu cypyrddau cegin o'r llwyfan a ddefnyddiwyd ar gyfer storio
- Thermostatiau clyfar
- Trwsio ffenestr gwrthrychol
- Golau allanol
- Gosod CCTV
- Cloi digidol
- Profi PAT ar holl offer y neuadd a defnyddiwyd y neuadd
- Glanhau dwfn
- Glanhau draeniau a chwrs dwr
- Dad-hyllwyr diwydiannol
- Gwelliannau i ddrws y llwyfan
- Trwsio goleuo y toiled hygrych
- Creu gwefan i'r Neuadd
- Adnewyddu Ystafell Gemau

Adnewyddu yr Ystafell Chwaraeon

Mae ail-lunio'r ystafell ar y llawr uchaf wedi bod yn un o'r prosiectau mwyaf arwyddocaol a gyflawnwyd yn ystod y flwyddyn. Mae moderneiddio y gofod hwn wedi bod yn rhan o gynlluniau'r Ymddiriedolwyr ers amser maith, gyda llawer o feddwl wedi cael ei roi i sut y gellid gosod llawr newydd tra'n cadw'r bwrdd snwcer yn ei le.

Ar ôl i'r Clwb Snwcer dynnu'r bwrdd snwcer, bu'r Ymddiriedolwyr yn defnyddio'r cyfle i droi'r ystafell yn le hamdden i'r gymuned ehangach, yn hytrach na'i adael yn ystafell wag.

Cymorth gan bobl ifanc lleol helpodd i siapia dyluniad y prosiect, gyda bwrdd pwl ac bwrdd dartiau yn cael eu nodi fel y cyfleusterau mwyaf gofynnol. Bydd yr ystafell wedi ei adnewyddu yn ehangu'r amrywiaeth o gyfleoedd hamdden sydd ar gael yn y pentref ac yn darparu lle cymdeithasol i'r gymuned ehangach.

Mae'r Ymddiriedolwyr yn ymrwymedig i wella hygrychedd yn y Neuadd lle bynnag y bo'n rhesymol ymarferol i wneud hynny ac, wrth ddatblygu'r prosiect, ystyriwyd mynediad at yr ystafell rgemau yn ofalus. Cynlluniwyd ystafell y llawr cyntaf fel ystafell gemau pan gafodd y cynlluniau ar gyfer estyniad y Neuadd yn 1984 eu cynllunio ac mae wedi parhau yn y lleoliad hwnnw ers cwblhau'r estyniad. Daeth y Ymddiriedolwyr i'r casgliad, oherwydd cyfyngiadau corfforol yr adeilad, nad oes digon o le i osod lifft ac mae'r grisiau presennol yn rhy gul i gynnal lifft grisiau tra'n cadw mynediad arferol a gofynion eithriadol. Ystyriwyd hefyd symud y cyfleusterau i'r llawr gwaelod ond nid oedd yn ymarferol, gan fod yr ystafelloedd sydd ar gael eisoes yn cael eu defnyddio'n llawn ar gyfer gweithgareddau cymunedol ac ni ellir gosod ystafell gemau heb adael i ddefnyddwyr presennol gael eu disodli.

Fodd bynnag, mae'r Ymddiriedolwyr yn parhau i fod yn ymrwymedig i gynyddu cyfleoedd adloniant hygrych o fewn y Neuadd. Edrych ymlaen, o dan amod bod argaeledd cyllid yn y dyfodol, caniatâd cynllunio a hyfywedd dechnegol newid wyneb gwydr y adeilad, byddai'r

Ymddiriedolwyr wrth gwrs yn hoffi archwilio'r posibilrwydd o osod lift allanol er mwyn gwella mynediad l'r llawr cyntaf.

Mae'r gwaith ystafell Gemau sydd wedi'i gwblhau neu'n digwydd ar hyn o bryd yn cynnwys:

- Gosod cloeon drws digidol
- Gosod bwrdd gwactod wedi'i insiwleiddio a ailddodio
- Ail-wifrio trydan yn llwyr
- Lloriau newydd
- Ail-addurno
- Offer newydd (bwrdd pŵl a bwrdd dartiau)

Mae ceisiadau ar gyfer cyllid hefyd wedi'u cyflwyno tuag at gost yr offer newydd.

Yn ystod y prosiect, roedd yr Ymddiriedolwyr wedi cael dyfynbrisiau cystadleuol a'u cymharu ac wedi ceisio disgowntiau elusennol ble bynnag y bo modd er mwyn sicrhau gwerth gorau am arian a defnydd effeithiol ar arian y Neuadd.

Cyllid Grant ac Ymgyrchu Ariannol

Cyllid llwyddiannus yn cynnwys:

- Age Cymru Gwynedd a Môn
- Gwyl Gwrw Llanbedr
- Cyfraniadau Cinio Nadolig Cymunedol

Ceisiadau wedi eu Cynllunio:

- Rhaglen Cyfleusterau Cymunedol
- Grant Cymunedol Adra
- Cronfa Cymunedol Dŵr Cymru
- Sefydliad Elusennol Barchester
- Arian yn Ol Cymunedol SPAR
- Rhaglen Celf a Lles Gwynedd
- Cronfeydd Cymunedol Eryri
- Cronfa Eglwysi Cymru
- Cronfa Cefnogi Cymunedol Gwynedd

Yn anffodus, nid yw'r Neuadd yn gallu gwneud cais am rai cyfleoedd ariannu oherwydd problemau ynghylch cyflwyniadau hwyr i'r Comisiwn Elusennol yn y blynyddoedd blaenorol.

Cais Cyllido y Caffi

Yn anffodus, ni lwyddodd cais y Cyngor Cymuned i Mantell Gwynedd am gyllid dros £48,000 i ailagor y caffi, a gyflwynwyd ym Mai 2025.

Yn ystod y broses asesu, gwiriodd y darparwr grant gofrestr y Comisiwn Elusennau i gadarnhau bod y cais yn gymwys fel Ymddiriedolwyr o'r adeilad. Yn ddiweddarach yn y broses, canfuwyd anghysonder rhwng yr Ymddiriedolwyr a enwir ar y cais (y Cyngor Cymuned) a'r wybodaeth a gofnodwyd ar gofrestr y Comisiwn Elusennau.

Er bod dogfen llywodraethu'r Neuadd yn nodi bod aelodau gweinyddu y Cyngor Cymuned yn gweithredu fel Ymddiriedolwyr yr elusen, tynnwyd y Cyngor Cymuned o gofrestr y Comisiwn

Elusennau fel Ymddiriedolwr ychydig ar ôl cyflwyno'r cais am gyllid. Dilynodd y tynnu gamau a gymerwyd gan y Cyngorydd Sir Eryl Jones-Williams, Cyn-Gyngorydd Cymuned Denise Stone, a Mick Tibbetts.

Mae'r Ymddiriedolwyr yn dal cyfathrebiadau e-bost sy'n dangos bod tynnu'r Cyngor Cymuned allan fel Ymddiriedolwyr wedi cael ei wneud yn fwriadol ac y gwnaethpwyd cysylltiad hefyd â'r darparwr grant ynglŷn â'r cais. Bu'r gweithredoedd hyn yn arwain at i'r darparwr grant godi pryderon am drefniadau llywodraethu'r Neuadd ac am gymhwysra'r Cyngor Cymuned i gyflwyno'r cais.

Er bod y sefyllfa llywodraethu a'r cymhwysra wedi cael eu clirio a'u datrys yn nes ymlaen, effeithiwyd ar broses asesu'r grant oherwydd amseriad y gweithredoedd hyn.

Mae gwaith yn parhau i sicrhau cyllid i gefnogi ailagor y caffi drwy gais am grantiau pellach. Yn ogystal, mae'r Ymddiriedolwyr wedi cysylltu â'r Cyngor Cymuned i archwilio posibiliadau benthygiad os na fydd ceisiadau am gyllid allanol yn llwyddo. Gan fod y rhan fwyaf o'r Cyngorwyr Cymuned hefyd yn Ymddiriedolwyr y Neuadd, mae'r Ymddiriedolwyr dan sylw wedi datgan gwrthdaro buddiannau ac wedi ceisio cyngor a chanllawiau gan y Swyddog Monitro I wneud yn siwr bod y mater wedi'i reoli'n briodol ac yn dryloyw

Gweithgareddau Cymunedol a Defnydd o'r Neuadd

Mae'r Ymddiriedolwyr wedi parhau i ddefnyddio canfyddiadau Arolwg Anghenion y Gymuned gan y Cyngor Cymuned a arolwg y Neuadd ei hun i lywio'r gweithgareddau, digwyddiadau a gwasanaethau a ddarperir drwy gydol y flwyddyn. Mae'r adborth a gafwyd wedi bod yn amhrisiadwy i sicrhau bod y Neuadd yn parhau i ymateb i anghenion lleol, gan hybu cynnwys cymdeithasol, dysgu, lles a chymryd rhan ehangach yn y gymuned.

Clwb Ardudwy

Cafodd Clwb Ardudwy ei lansio yn Tachwedd 2025 mewn partneriaeth a Age Cymru Gwynedd a Môn, yn dilyn cau cynharach o'r clybiau cymdeithasol, Clwb Cadwgan a Teulu Ardudwy nad oedd wedi aildddechrau ar ôl y pandemig. Mae y Clwb ers hynny wedi tyfu yn raddol ag yn darparu lle pwysig i gyswllt cymdeithasol, lles a chefnogaeth gymunedol.

Diolch i Cafe Wenallt am baratoi'r ciniawau misol, a hefyd i'r gwirfoddolwyr sy'n helpu gyda rhedeg y Clwb.

Cyrsiau Coleg

Mae'r Neuadd yn parhau i gynnal cyrsiau sgiliau digidol a dysgu i oedolion gyda GLLM. Er bod recriwtio tiwtoriaid cymwys lleol yn dal yn her i'r coleg, mae'r ymdrechion yn parhau i ehangu'r amrywiaeth o gyfleoedd dysgu sydd ar gael yn y neuadd.

Gweithgareddau Cymunedol

Gweithgareddau yn cynnwys:

- Bingo
- Cinio Nadolig
- Theatre
- Gweithdy
- Sioe Hud a Lledrith

- Caffi a bar pop-up

Bu cefnogaeth dda i'r digwyddiadau hyn, gan gynhyrchu refeniw ychwanegol i'r Neuadd a rhoi cyfleoedd i drigolion o bob oed i ddod ynghyd. Mae cynllunio eisoes ar y gweill ar gyfer rhaglen gyffrous o ddigwyddiadau yn y dyfodol, gan gynnwys nosweithiau comedi, poteri pop-up, gwerthiannau bwt car dan do, gweithdai celf a chrefft, cerddoriaeth fyw, perfformiadau theatr, dosbarthiadau iaith a digwyddiadau codi arian cymunedol.

Grwpiau Rheolaidd

Mae'r Neuadd yn parhau i gael ei defnyddio'n dda gan amrywiaeth eang o grwpiau cymunedol a chyrrff.

Clwb Ieuenctid

Dychwelwyd i'r Neuadd o fis Medi tan y Nadolig 2025 fel rhan o raglen clwb ieuenctid teithiol Cyngor Gwynedd. O dan y model hwn, mae darpariaeth ieuenctid yn cylchdroi rhwng cymunedau bob tymor ysgol ac mae'n cael ei chefnogi gan weithgareddau pop-up a threfniadau teithiau trwy'r flwyddyn. Yn ogystal, mae gan bob ysgol uwchradd gweithiwr ieuenctid penodedig sy'n chefnogi pobl ifanc ac yn cydlynu cyfranogiad yn Wobr Dug Caeredin. Mae'r Clwb Ieuenctid i ddychwelyd i'r Neuadd o fis Medi tan y Nadolig 2026.

Celfyddydau Perfformio Eryri

Dechreuodd ddefnyddio'r Neuadd ym mis Chwefror 2026, gan gynnig dosbarthiadau ballet a dawns tap i blant lleol ac yn rhoi atgenhedlaeth groesawgar i'r rhaglen wythnosol.

Yn ogystal, parhaodd y Neuadd i ddarparu cyfleusterau i amrediad eang o grwpiau cymunedol rheolaidd, gan gynnwys:

- Batala Galêz
- Clwb Bowls
- Clwb Hwyl
- Grŵp Crefft
- Dawnsio Trefn
- Clwb Bwrdd Tennis
- Yoga

Yn anffodus, ar ôl blynyddoedd lawer yn y Neuadd, daeth grŵp y Quilters i ben ym mis Ionawr 2026 ar ôl ymddeoliad ei Thrysorydd.

Mae'r Neuadd hefyd wedi parhau i gael ei defnyddio'n dda ar gyfer amrywiaeth o weithgareddau cymunedol a digwyddiadau preifat. Mae archebion rheolaidd wedi cynnwys diwrnodau graddio ar gyfer Dragon Martial Arts, cyngherddau Côr Meibion Ardudwy, a'r Dawns Gwerin blynyddol er mwyn codi arian er budd Parkinson. Yn ogystal, mae'r Neuadd wedi cynnal nifer fawr o bartïon pen-blwydd, dathliadau teuluol a swyddogaethau preifat eraill drwy gydol y flwyddyn, gan ddarparu ffynhonnell incwm bwysig wrth wasanaethu'r gymuned gyfan.

Dros y misoedd nesaf bydd nifer o weithgareddau newydd yn cael eu hychwanegu i'r amserlen yn y Neuadd, gan gynnwys Ti a Fi, Tai Chi a dosbarthiadau Sbaeneg, gan ehangu'r amrywiaeth o gyfleoedd sydd ar gael i drigolion o bob oed.

Edrych At Y Dyfodol

Y blaenoriaethau ar gyfer y flwyddyn nesaf yw:

- Agor yr Ystafell Gemau
- Sicrhau cyllid i ail-agor y caffi
- Sicrhau cyllid ar gyfer gwaith adeiladu hanfodol
- Ehangu gweithgareddau cymunedol
- Cynyddu cyfranogiad gwirfoddol
- Cryfhau cynaliadwyedd ariannol
- Sefydlu lle mae'r bwrdd snŵcer

Diolch

Byddai yr Ymddiredolwyr yn hoffi diolch I bawb sydd wedi cefnogi y Neuadd y flwyddyn hon.

Gwirfoddolwr

Josie Atkins, Ben Bailey, Christian Bowater, David Clarke, Rhian Davenport, Christina Davis, Gwenno Edwards, Elgan Evans, Gavin Fitzgerald, Daf Foulkes, Alma Griffiths, Ioan Humphrey, Jac Jones, Kirstie Lumsdon, Chris Rees, Cassi Roberts, Julie Sullivan, Kim Swift, Ellen Taylor, Ella Thomas, Jim Tookey, Karen Platt, Annest Williams, Cadi-Haf Williams, Nedw Williams, Tomos Williams and Joe Mumford.

Busnesau Lleol

Barmouth Road Service Station – Penny on the Move, Breese Gwyndaf, Caffi Hen Crydd, Children's Farm Park and Play Barn, Dioni Holiday Cottages, Dyffryn Seaside Estate, Foxes One Stop and Post Office, Gwenlli Shepherd's Hut, Islawrffordd Caravan Park, Llanfair Slate Caverns, Llety Clyd, Nine & Tides, Parc Isaf Carafan a Campio, Garej Smithy, The Sands Bar & Grill and Ty Cerrig Holiday Let, Caffi Wenallt.

Contractwyr:

Barmouth Property Maintenance, Elliott Electrical, Top to Bottom Cleaning Solutions, Wenallt Cafe and Williams Cleaning Services.

Darparwyr a rhoddwyr grant:

A.F. Blakemore & Son Ltd, Age Cymru Gwynedd a Môn, Bethan Williams, Daryl Edwards, Cyngor Cymuned Dyffryn Ardudwy a Thalybont, Egni Eirian, Gareth John, Gavin Fitzgerald, Parc Carafanau Islawrffordd, Jen Yuill, Gwyl Gwrw Llanbedrl, Heddlu Gogledd Cymru a Ymddiriedolaeth Gymunedol (PACT), Tracy Brookes and Vaughan Roberts.

Diolch hefyd I holl ddefnyddwyr y neuadd, grwpiau cymunedol a mynychwyr digwyddiadau sydd a'i cefnogaeth parhaus yn cadw y Neuadd I lewyrchu.

Wedi'i gymeradwyo gan y Ymddiriedolwyr a'i gyflwyno i'r Cyfarfod Cyffredinol Blynnyddol

Ymddiredolwr Edward Griffiths (Nedw) (Cadeirydd), Ymddiredolwr Nia Rees (Is-Gadeirydd) Ymddiredolwr Deilwen Anderson, Ymddiredolwr Beth Bailey, Ymddiredolwr Gwynfor Evans, Ymddiredolwr John Ceri Evans, Ymddiredolwr Sian Edwards, Ymddiredolwr Edward Williams, Ymddiredolwr Sion Ifor Williams, Ymddiredolwr Jennifer Yuill.

Trysorydd Ffion Thomas, Ysgrifennydd Heather Williams